

Надія Акулова,
Надія Сластнікова

Хронотоп подорожі в карнавальній трилогії Юрія Андруховича крізь призму мотивного аналізу

У статті крізь призму мотивного аналізу розглянуто способи реалізації й функції хронотопу подорожі як одного з домінантних модусів репрезентації свідомості переходною доби в карнавальній трилогії Ю. Андруховича. Акцентовано його філософсько-соціальний аспект. Ураховано специфіку постмодерністської парадигми.

Ключові слова: хронотоп подорожі, мотивний аналіз, карнавальна трилогія, постмодернізм.

Постановка наукової проблеми та її значення. Хронотоп подорожі як сюжетно- й жанротвірний чинник використовувався письменниками від часів античності, перманентно зазнаючи змін упродовж століть. Своєрідно змодельовано реалії життя мандрівників у прозі постмодернізму. Подорож може сприйматися як один із домінантних модусів репрезентації свідомості цієї переходною доби, в основі якої, на думку І. Марунчак-Пожарової, «лежить специфічна світоглядна настанова на сприймання світу як неупорядкованого, неконкретного. Світ – це хаос, де людина – лише пір'інка, яку жене вітер змін» [5, с. 207]. Хронотоп подорожі є органічним також для міфологічної й релігійної моделей світу української культури. Виступаючи як «напрямок прискореної трансформації» в реалізації самоцінності людини [11, с. 407], мандрівка набуває філософського звучання. Часто кінцевою метою шляху, який, до речі, завжди обов'язково складний і небезпечний, є здобуття героєм найбільших сакральних цінностей – відповідей на болючі питання сьогодення.

Мета й завдання статті. Акцентуація філософсько-соціального аспекту через звернення до хронотопу подорожі є однією з визначальних рис карнавальних романів Ю. Андруховича, яка робить його твори своєчасними та злободенними. Специфіка постмодерністської парадигми – багаторівнева організація тексту, принцип ризому, поетика натяку тощо – переконують у методологічній доцільності звернення до мотивного аналізу. Отже, ураховуючи сказане вище, актуальною вважаємо спробу описати способи реалізації й функції хронотопу подорожі в прозі Ю. Андруховича, виходячи з теоретико-літературного розуміння мотиву як важливого «рухомого компонента» художньої системи, «що вплітається в тканину тексту й існує лише в процесі злиття з іншими компонентами» [4, с. 301] і «до загального контексту твору додає певну суму значень, які апріорі вже містяться в ньому» [8, с. 5].

Аналіз досліджень цієї проблеми. Карнавальна трилогія Ю. Андруховича користується великою популярністю серед критиків і літературознавців. 1990-ті роки, ознаменовані появою «Рекреацій» (1992), «Московіади» (1993) й «Перверзії» (1996), характеризуються стрімкою еволюцією якісних зрушень в осмисленні прозової творчості письменника-постмодерніста. У колі зацікавлень дослідників перебувають загальні питання творчості Ю. Андруховича (розвідки І. Бондаря-Терещенка, Т. Гундорової, В. Шевчука), окремі його романи (дослідження О. Бойченка, Н. Зборовської, Л. Калинської, Я. Ключковської, К. Москальця, М. Ткачука), проблеми майстерності й стилю (статті С. Бориса, В. Галич, Л. Калинської, Ю. Крота). Спостерігаються спроби наукового осмислення творчості митця в контексті європейської культури (Т. Шептицька, Ю. Шерех).

Окремо слід сказати про вивчення мотивної структури прозових творів Ю. Андруховича. Аналіз наукової літератури свідчить, що найчастіше увагу літературознавців привертають типові мотиви, на яких ґрунтується постмодерністська поетика. Так, мотиви смерті, кінця культури та апокаліпсису, що знайшли своєрідне втілення в «Рекреаціях» Ю. Андруховича, досліджує М. Кіяновська [7]. Про «розбудовування» письменником авантюрного, любовно-еротичного й фантастичного сюжетних мотивів говорить Л. Калинська [6]. Т. Ткаченко розглядає і типові постмодерністські мотиви (занепаду духовності; подорожі, переслідування, бездомності; вичерпаності історії, культури тощо), і модифікацію традиційних мотивів (кохання; сну; Батьківщини) [10], досліджуючи явище карнавалізації, звертає увагу й на «мотив карнавальності», характерний для прози митця [9].

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Хронотоп подорожі як домінанту художньої моделі світу письменника по-різному репрезентовано в «Рекреаціях», «Московіаді» й «Перверзії». У контексті Андруховичевої романістики складається враження, що

коли припиниться рух – завершить своє існування навіть сам Всесвіт, адже, за словами одного з героїв, «будь-які сталість, постійність і тяглість виглядають в умовах цієї землі вельми туманно й невиразно» [2, с. 217]. Можливо, саме тому хронотоп подорожі в письменника не лише «об'єднує центральних персонажів» [10, с. 117], а також виступає рушієм сюжетної дії – сюжетні колізії відбуваються синхронно з просторовими переміщеннями персонажів.

Так, у «Рекреаціях» мандрівка інтерпретується автором як засіб пізнання та пошуку героями свого «Я», власного життєвого шляху. Окрім того, подорож поетів-мандрівників – Хомського, Мартофляка, Немирича та Штундери – своєрідно репрезентує різні шляхи духовного розвитку українського народу. Етнотипи, виписані автором роману, оприявнюють особливості національного менталітету українців. Символічною також є мета подорожі – Свято Воскресаючого Духу, що втілює в собі відродження давніх традицій, які шанували в Україні. У перцепції кожного з персонажів твору реальність постає як дискретна, «розірвана». Це позначається на специфіці моделювання часопростору, що маніфестує складність і невпорядкованість сучасного світу.

Хронотоп «Московіади» так само характеризується фрагментарністю. Адже під час подорожі Отто фон Ф. Московією відбувається так зване розщеплення простору, яке реалізується через пізнання протагоністом окремих частин імперії – Москви «реальної» та Москви «підземної». Така мандрівка репрезентує прагнення героя вирватися поза межі соціальних настанов тоталітарного суспільства. Детальне відтворення блукань Отто фон Ф. вулицями столиці в романі не просто перетворюється на масштабний образ-символ Радянської імперії. Духовна криза декількох поколінь людей (цілих націй), які опинилися на роздоріжжі, завдяки хронотопу подорожі набуває межової конкретики.

Філософську квінтесенцію карнавальної трилогії – центральний для всіх романів мотив пошуку істини, реалізований через хронотоп подорожі, – якнайкраще оприявнює «Перверзія». Усі більш-менш значущі події в житті протагоніста твору відбуваються під час подорожі. Зокрема, про це дізнаємося вже з «передслова видавця», який намагається повністю відстежити «розкішний за своїм насиченням» маршрут Перфецького між його таємничим зникненням і появою у Венеції. Активну увагу до просторових переміщень героя спостерігаємо й в інших епізодах твору (подорож із Мюнхена у Венецію з подружжям Різенбокків, прибуття до готелю «Білий Лев», нічний візит на острів Сан Мікеле тощо). Як і будь-який постмодерністський текст, роман не дає відповіді на питання: «Що на обрії?» [2, с. 226], а лише змушує замислитися над проблемою занепаду духовності, втрати власного «Я» в епоху «нашого остаточного «після» [2, с. 39].

Один із основних прийомів, за допомогою якого Ю. Андрухович утілює хронотоп подорожі, – проекція сприйняття героєм часових характеристик на певні географічні орієнтири. Указана проекція найчастіше конструюється за допомогою топонімічних назв. Рідше функцію просторових орієнтирів виконують природні або історико-культурні об'єкти. Так, про місце перебування Стаха Перфецького на маршруті «Мюнхен – Венеція» звітує Ада Цитрина: «в околицях Іннсбрука», «на австрійсько-італійському кордоні», «на теренах Альто-Адідже», «майже всю дорогу до Брессаноне» [2, с. 44], «після Тренто», «не доїжджаючи Верони», «між Вероною та Падуєю», «неподалік розв'язки перед Местре-Маргерою (траса Е70)» [2, с. 45] тощо. На позначення кінцевого пункту мандрівки героїв «Рекреацій» автор використовує вигаданий топонім – Чортопіль. Це місто в контексті сюжету твору постає узагальнено-алегоричним образом України в цілому: «Чортопіль – наша духовна Мекка, і не побувати в ньому не можна, якщо ти справді любиш свій рідний край, а кожен митець повинен любити свій рідний край...» [3, с. 25]. Не лише окреслює подієвий топос «Московіади», а й експлікує яскраву гомерівську алюзію вже назва роману. Отже, реалізація мотиву пошуку істини відбувається через повторювані докладні описи географії пересувань героїв.

Хронотоп подорожі нерозривно пов'язаний із мотивом руху. Це простежується в кожному романі карнавальної трилогії. Наприклад, безперервний рух, потяг до подорожування Перфецький сприймає як рису, генетично притаманну українському народові, із яким, певна річ, Стах ідентифікує й себе. Під час доповіді на конференції головний герой акцентує увагу на тому, що кочові племена є прабатьками українців, «кожне з яких... всі вони разом повливали своєї мандрівної крові в жили народу, до якого, здається, належу також і я» [2, с. 218].

Запам'ятаємо це самоототожнення Перфецького й згадаймо про українське походження Ади Цитрини: «...Її родинні корені також із Чортополя» [2, с. 81]. Більше того, «Адин батько, Гермоген Цитрина, утік з дому ще в ранньому дитинстві... це сталося наслідком того, що якимось до Чортополя

приблукав з гастролями всесвітньо знаний мандрівний цирк...» [2, с. 81], а матір – Соломія Предивна – була безпритульною українською дівчиною, яку підібрали на станції нью-йоркського метрополітену. Тож природно сприймається пристрасть Цитрини до подорожування, яка народилася в Америці та вже в досить юному віці побувала «почасти у Франції, почасти в Італії, згодом у Баварії» [2, с. 78]. Вона «страшенно звикла до Європи, хоч неминуче повернеться колись до якої-небудь Каліфорнії чи Вірджинії, де почне жити спочатку» [2, с. 79].

Повернемося, однак, до Перфецького. Важливо, що мотив руху проявляється через усвідомлення Стахом себе як мандрівника. Підтвердження цьому неодноразово знаходимо в тексті: «Я завжди мрію все починати спочатку... Це несамовитий кайф: зійти з поїзда на невідомій станції і щохвилини вигадувати для себе можливості нового початку» [2, с. 302]. Цей вислів янайточніше описує мандрівну вдачу Перфецького. «Я хотів би ще помандрувати», – скаже він в інтерв'ю [2, с. 235], а під час розмови з Адою в одній із венеційських ресторацій зізнається, що його батьки «майже впевнені, що одного ранку я подався у світі разом із мандрівним цирком» [2, с. 279].

Мотив руху виникає й в описі снів героя: «Так буває, коли сниться Вона. Якись уламки з отих двох-трьох років, позбавлені властивого їм часу-і-простору, іноді це просто звуки, а найчастіше – якась дурнувата гонитва і вічне нестигання, якесь перескакування з автобусів у тролейбуси, забігання у брами, шукання безпечного подвір'я, притулку під деревом чи просто – у темряві» [2, с. 53]. Зазначимо, що в наведеному уривку звучать й інші типові для постмодернізму мотиви – мотив переслідування, а також бездомності.

Вічним блукальцем, чужинцем Перфецького сприймають інші персонажі. Наприклад, вікарій церкви Сан Мікеле Антоніо Делькампо, побачивши Стаха, «прийняв його за такого собі туриста, що, відбившись – навмисне чи випадково – від групи, шукає для себе вражень самотужки» [2, с. 106].

Однак цим не вичерпується мотив руху. Окрім видимих способів характеристики (наприклад іншими героями), його чітко простежуємо й у поведінці Перфецького: Стах почуває себе як дослідник незвіданих горизонтів у домі повії зі Швабінга, у готельному номері, у будинку Каза Фарфарелльо. Навіть сексуальні стосунки з Адою герой усвідомлює як подорож її тілом: «Я йшов нею, мов мандрівник, усе від початку пізнаючи повільно і достеменно» [2, с. 292].

Сказане дає підставу для висновку: важливою типологічною ознакою мотиву руху в «Перверзії» виступає неусвідомлений, але стійкий потяг героя до мандрування, що сприймається як генетично успадкована риса української ментальності. Саме тому своїх героїв, Аду й Стаха, українців за походженням, Ю. Андрухович змушує перебувати в стані вічного руху, який дорівнює пошуку. Про подорож як пошук певної універсалії, істини свідчать заявлені в романі гострі соціальні проблеми.

Дещо по-іншому реалізовано мотив руху в романах «Рекреації» та «Московіада»: це рух по вертикалі вниз. Художній часопростір обох творів організовано за принципом гіперреалізму. Незліченні варіації одного й того самого світу, сплетіння декількох реальностей, що перманентно переходять одна в одну, переконують реципієнта в існуванні двох світів – земного й потойбічного, справжнього та фантастичного. Протягом тривалої подорожі героїв автор знищує кордони між пеклом і раєм, ці виміри активно корелюють між собою. Особливо помітною є тотожність у зображенні підземного світу.

У «Рекреаціях» такий образ репрезентує одна із зупинок героїв у Чортополі – це така собі пивничка «Під оселедцем», назва якої навіює, на перший погляд, спогади про героїчні часи козаччини. Однак, згідно з авторським задумом, цей просторовий локус актуалізує мотив духовного зубожіння: «Зійшовши на саме дно крутими слизькими сходами і продершися крізь густий задимлений ліс пияків, що їх о цій порі у пивничці було більше як завше і кожен з яких не забув обмацати Марту липким вологим поглядом, друзяки все-таки знайшли вільний заляпаний піною столик» [3, с. 39]. Так письменник показує занепадницький характер українського суспільства, його моральне падіння. Просторовий образ підвалу втілює думку про те, що народ буквально спускається на саме дно, стає заручником нищих обставин. Окрім того, подаючи узагальнену характеристику місця перебування героїв, письменник проводить паралель між пиварнею та іншим, десакралізованим світом: «...не пиварня, а пекло якесь, кінець світу...» [3, с. 46]. Актуальним також є використання Ю. Андруховичем просторового образу слизьких сходів, який реалізує мотив слизького шляху, що означає безвихідне, скрутне становище, у якому й опиняються персонажі «Рекреацій». Проте кожен із мандрівників у творі, підіймаючись після фізичного падіння, проходить через своєрідне моральне відродження, очищення душі.

Занурення героя «Московіади» в іншу реальність відбувається крізь його перцепцію просторового образу міського підземелля – «пекельного» метрополітену. Протягом подорожі місцем тимчасового притулку героя стає також пивбар на Фонвізіна. Цей просторовий локус із функціонального погляду перегукується із пивничкою в «Рекреціях». Він так само постає втіленням духовного занепаду мешканців усієї імперії. Такий стан культури сугерує думки про близький прихід апокаліпсису. Як зазначає сам автор, пивбар на Фонвізіна є своєрідним засобом утечі від реальності, мандрівкою до ілюзорного світу, «бо пияцтво – також різновид подорожі! Це подорож по звільнених півкулях свідомості, а значить, і буття» [1, с. 116].

«Мандрівний» мотив Ю. Андрухович підкреслює ненав'язливим, але постійним уведенням у тексти елементів «туристичної» лексики або географічних термінів (дезорієнтація, маршрут, мапа, «спостережна крапка», епіцентр, орієнтир, вихідне місце тощо), а також слів і словосполучень, які своєю семантикою асоціюються з подорожжю (дорога, шлях, дороговказ, вокзал, перон, потяг, вагон, зайти в глухий кут, рушити на схід, узяти північний напрям і т. д.). Наприклад, у «Перверзії» в один семантичний ряд поставлено подорож і мапу. Іноді – це ніби випадкова фраза, однак частіше – безпосередня вказівка на важливість цього «знаряддя» для мандрівника. Так, заблукавши в павутині завулків Венеції та втративши надію знайти правильний шлях самотужки, «вихід з лабіринту Ада купила за пару сотень лір: то був кіоск, а в ньому нарешті мапа...» [2, с. 73]. Церіна з Перфецьким «справді вийшли з лабіринту за допомогою тієї мапи. Це виявилось цілком просто» [2, с. 74]. Мотив подорожі постійно підкреслюється потребою героїв користуватися мапою в незнайомій місцевості. Так, Перфецький перед тим, як здійснити «рейд» церквами Венеції, «деякий час вивчав видобуту із кишені мапу» [2, с. 100]. У пошуках будинку Фарфарелльо до мапи вдається Ада. Протягом роману до рук героїв потрапляють путівники, міські плани, схеми тощо.

У наведених прикладах мотив подорожі акцентований. Проте в деяких випадках його приховано в підтексті. Безпосередньо пов'язаний із хронотопом подорожі, наприклад, мотив незахищеності, небезпеки, який реалізується в романах Ю. Андруховича через художню деталь – плащ, що постає невід'ємним атрибутом образу мандрівника, – наділену символічно значущою функцією. У «Рекреціях» плащ слугує засобом характеротворення й ідентифікує героя як мандрівного поета: «Саме так, Хомський, – довгий і широкий сірий плащ, тижневий заріст на підборідді (бродвейський стиль), волосся на потилиці зібране хвостиком, темні окуляри зразка шістдесят п'ятого року, капелюх, саме так, мандрівник, рок-зірка, поет і музикант Хомський...» [3, с. 27]. У «Московіаді» цей елемент одягу виконує захисну функцію, оберігає мандрівника від зовнішніх негараздів: «...Втрачено плащ. Він так і лишився там, у її помешканні, твоїм заручником. Будь-якої хвилини вона може пошматувати його ножами або, обливши бензином, спалити. Це буде чорна магія, священна помста» [1, с. 61]. Образ «людини в плащі» проходить і через весь роман «Перверзія». Так, перше уявлення про зовнішній вигляд Перфецького отримуємо під час його пішої прогулянки Мюнхеном. Читач одразу зауважує «розпанаханий плащ» [2, с. 24], а вже потім усе інше. Знаково, що Цитрина – незмінна супутниця Перфецького – теж носить плащ. У такому одязі з'являються головні герої й на перший день семінару: «...Стоячи на рівних, яко монумент часів клясицизму, вельми атракційна пара (Ада та Стах. – *Н. А., Н. С.*) в різнобарвних плащах, до тої міри вільних, що розвиваються слідом за рухом моторівки, нічим прапори» [2, с. 57]. Цей образ остаточно закріплюється в наступному абзаці: «Ціле тріо виглядає якнайліпше і могло би навіть слугувати взірцем для туристичної реклямки про подорожі хвилями Адріатики» [2, с. 57].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, мотивний аналіз карнавальної трилогії Ю. Андруховича досить повно репрезентує хронотоп подорожі в романах. Способи його реалізації різноманітні: усвідомлення головними героями себе як мандрівників, що проявляється через висловлення життєвого кредо, поведінкові стандарти; їх рецепція іншими персонажами, які дають хоча й суб'єктивну, однак важливу характеристику, що доповнює загальну картину; набір непрямих ознак (наприклад образні паралелі, випадкові фрази, лексика тощо), які в сумі мають відповідний вплив на читача; чітке дотримання автором просторово-часових характеристик, докладні описи географічних маршрутів, неодноразові згадки про транспортні засоби; просторові переміщення героя як неодмінна передумова розвитку сюжету тощо.

Отримані результати, пов'язані з реалізацією хронотопу подорожі в романах Ю. Андруховича, дають змогу також зробити певні висновки щодо його функціональної ролі. Отже, ми виокремили такі основні філософсько-соціальні мотиви: слизького шляху, духовного занепаду й пошуку істини. Образ мандрівника постає як органічно притаманний українській ментальності та пов'язаний із мотивом пошуку істини, що розвиває символіку шляху. Дорога уособлює пошук героєм певного

абсолюту на власному життєвому шляху. Важливими для структурно-семантичної організації часопростору творів уважаємо також мотиви руху й небезпеки.

Уважаємо, функціональне навантаження хронотопу подорожі, його мотивна репрезентація, місце в художньому світі романів Ю. Андруховича заслуговують на подальше дослідження.

Джерела та література

1. Андрухович Ю. Московіяда : роман жажів / Юрій Андрухович. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. – 152 с.
2. Андрухович Ю. Перверзія : роман / Юрій Андрухович. – Львів : ВНТЛ – Класика, 1996. – 304 с.
3. Андрухович Ю. Рекреації / Юрій Андрухович. – Львів : ЛА «Піраміда», 2005. – 144 с.
4. Гаспаров Б. М. Литературные лейтмотивы : очерки по рус. лит. XX в. / Б. М. Гаспаров. – М. : Наука, 1993. – 304 с.
5. Марунчак-Пожарова И. А. Образ героя в эпоху Эллинизма, Ренессанса и Постмодерна / И. А. Марунчак-Пожарова // Вісн. СевНТУ : зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 126. – С. 204–208. – (Серія : Філологія).
6. Калинська Л. Синтез масового й елітарного (на матеріалі прози Ю. Андруховича) / Л. Калинська // Слово і час. – 1998. – № 2. – С. 18–22.
7. Кіяновська М. Мотиви кінця культури, смерті та апокаліпсису в романі Ю. Андруховича «Рекреації» / М. Кіяновська // Молода нація. – 1999. – № 12. – С. 217–229.
8. Тимченко А. Структура мотиву: до питання теоретичного осмислення / Антоніна Тимченко // Літературознавчі обрії : праці молодих учених / [наук. ред. М. М. Сулима, відп. ред. Л. С. Бербенець]. – К. : Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2010. – Вип. 17. – С. 5–8.
9. Ткаченко Т. Романи Ю. Андруховича 90-х рр. XX ст. як явище постмодернізму: мотиви і проблеми / Т. Ткаченко // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2005. – Вип. 44, № 659. – С. 175–178. – (Серія : Філологія).
10. Ткаченко Т. Карнавалізація у романах Ю. Андруховича / Т. Ткаченко // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2005. – Вип. 45, № 666. – С. 83–86. – (Серія : Філологія).
11. Энциклопедия символов, знаков, эмблем / авт.-сост. В. Андреева [и др.]. – М. : Инфра, 2000. – 556 с.

Акулова Надежда, Слостникова Надежда. Хронотоп путешествия в карнавальной трилогии Юрия Андруховича сквозь призму мотивного анализа. В статье рассмотрены средства реализации и функции хронотопа путешествия как одного из доминантных модусов репрезентации сознания постмодернизма в романах Ю. Андруховича «Рекреации», «Московиада» и «Перверзия». Указывается, что философской квинтэссенцией карнавальной трилогии становится центральный для всех романов мотив поиска истины, реализация которого происходит в основном посредством повторяемых подробных описаний географии перемещения героев. Определено, что хронотоп путешествия тесно связан также с мотивом движения. Его важным типологическим признаком становится бессознательное, но устойчивое стремление героев путешествовать, которое воспринимается как генетически унаследованная черта украинского менталитета. Акцентировано, что существенными для структурно-семантической организации пространства-времени анализируемых произведений являются философско-социальные мотивы скользкого пути и духовной деградации, а также мотивы незащищенности, опасности, что воплощаются в романах Ю. Андруховича латентно – с помощью художественной детали-символа плаща, воспринимаемого в качестве неотъемлемого атрибута образа путешественника.

Ключевые слова: хронотоп путешествия, мотивный анализ, карнавальная трилогия, постмодернизм.

Akulova Nadiay, Slastnikova Nadiay. Chronotope of Travel in the Carnival Trilogy of Yuri Andrukhovich Through the Prism of Motive Analysis. The article deals with the means of realization and functions of chronotope of travel as one of the dominant modes of representation of the postmodern consciousness in the novels of Y. Andrukhovich «Recreation», «Moskoviada» and «Perversion». It is pointed that the philosophical quintessence of the carnival trilogy becomes the motive of seeking the truth which is central to all of the novels, and whose realization is mainly through the repeated and detailed descriptions of the geography of the characters' moving. It is determined that chronotope of the travel is closely connected with the motive of the movement. The unconscious but stable characters' aspiration to travel becomes its important typological attribute, and it is perceived as a genetically inherited feature of the Ukrainian mentality. It is accented that philosophical and social motives of the slippery slope and spiritual degradation and, as well as the motive of insecurity, danger, which is embodied in the novels of Y. Andrukhovich latent – by dint of artistic detail-symbol of the coat perceived as an essential attribute of the image of the traveler are significant for the structural and semantic organization of space-time of the analyzed works.

Key words: chronotope of travel, motive analysis, carnival trilogy, postmodernism.

Стаття надійшла до редколегії
16.11.2015 р.